

I Inleiding

1 Plaatsbepaling en definitie sociaal recht

Sociaal recht

Het sociaal recht kent drie pijlers:

- het individueel arbeidsrecht;
- het collectief arbeidsrecht; en
- het socialezekerheidsrecht.

2 Drie ‘pijlers’ nader verklaard

Drie ‘pijlers’ sociaal recht

De drie ‘pijlers’ van het sociaal recht worden hierna kort nader toegelicht. Het onderscheid tussen deze drie ‘pijlers’ is overigens in hoge mate didactisch van aard. Juridisch kunnen immers alle drie deelgebieden van toepassing zijn op een specifiek geval. Dit boekje bevat overeenkomstig deze indeling de basics van het socialezekerheidsrecht.

Ondanks het feit dat het sociaal recht en dus ook het socialezekerheidsrecht zijn en worden beïnvloed door de internationale regelgever, bevat dit boekje geen apart hoofdstuk internationaal socialezekerheidsrecht.

3 Individueel arbeidsrecht

Individuele relatie werkgever-werknemer

- Het individueel arbeidsrecht bevat de regels die de individuele relatie tussen een werkgever en een werknemer normeren. Het gaat hierbij om:
 - het arbeidsovereenkomstenrecht met regels betreffende het aangaan en uitvoeren van arbeidsovereenkomsten; en
 - het ontslagrecht met regels betreffende het eindigen van deze overeenkomsten.
- Werkgever en werknemer hebben een individuele arbeidsovereenkomst ex art. 7:610 BW.

Een arbeidsovereenkomst kent drie essentiële elementen: (1) de plicht voor de werknemer om arbeid te verrichten; (2) dit te doen in dienst van de werkgever; en (3) daarvoor loon te ontvangen. De rechter kijkt bij de beantwoording van de vraag of er in een bepaald geval sprake is van een arbeidsovereenkomst naar het voldaan zijn aan alle drie deze criteria. Hoe partijen hun overeenkomst noemen, is daarbij op zichzelf niet doorslaggevend (HR 8 april 1994, NJ 1994/704 (AGFA)). Wel houdt de rechter rekening met wat partijen bij het aangaan van de overeenkomst beoogden en hoe partijen daar feitelijk uitvoering aan hebben gegeven (zie bijv. HR 14 november 1997, NJ 1998/149, JAR 1997/263 (Groen/Schoevers) en HR 10 december 2004, JAR 2005/15 (Groot/Diosynth)).

- De juridische grondslag op basis waarvan de in ons land actieve ‘zzp’ers’ (zelfstandigen zonder personeel) hun diensten verlenen, is overigens vaak gemakkelijk te kwalificeren. Dat is namelijk
 - mits de rechter gezien de wijze waarop partijen aan hun overeenkomst invulling geven niet toch tot een arbeidsovereenkomst concludeert – een overeenkomst van opdracht. Nu deze